

Norvégia meghozta a döntést, hogyan tovább?

Norvégia 1972 után ismételen elutasította az Európai Unióhoz való csatlakozást! A népesség alig több, mint fele szavazott nemmel annak ellenére, hogy aktív kampány zajlott a csatlakozást támogató politikai erők részéről. De hogyan is alakult ki ez az eredmény? A csatlakozást ellenzőknek lehet-e igaza? Mit nyerhet Európa a norvég integrációval?

Norvégiának korántsem ez az első kísérlete, hogy tagja legyen valamilyen közös, Európát érintő együttműködésnek. Volt, hogy önmaga, volt, hogy valamely tagország gátolta meg az állam ilyen jellegű törekvését. Norvégia **1963**-ban, valamint **1967**-ben három másik országgal - Dániával, az Egyesült Királysággal és Írországgal - együtt szeretett volna csatlakozni. Mindkétszer a **de Gaulle** vezette Franciaország vétója akadályozta meg a szándék valóra válását. Majd, amikor de Gaulle távozott és végre megnyílhatott volna a lehetőség, **1972**-ben, midőn a másik három ország az Európai Közösséghez való csatlakozás mellett döntött, Norvégiában is megtartották a népszavazást a kérdést illetően. Ám a többi országgal ellentétben az északi állam lakosságát megosztotta a kérdés és végül - igencsak apró többséggel - a „**NEM**” -mel szavazók felé dőlt a mérleg nyelve. Ekkor történt, hogy Norvégia először utasította vissza a társulást az Európai Közösséghez.

Most, kicsit több, mint 20 évvel később Norvégia ismét - az előzőnél is kisebb különbséggel – utasította el a tagságot. A csatlakozás mellett, illetve ellen most is komoly politikai **kampány** zajlott az elmúlt hetekben, hónapokban. Az ellenzők vezető érvei között volt, hogy egy esetleges csatlakozáskor az ország feladná szuverenitásának jó részét, ami a norvégok számára igen érzékeny téma a dán és a svéd uralom után. A partszakaszon élő, többnyire halászatból élő falusiak pedig attól tartanak, hogy a csatlakozás után meg kell, hogy osszák vizük kincseit más országokkal. A miniszterelnök, **Gro Harlem Brundtland** vezette az *igen* kampányt. Neve ismerősen csenghet, hiszen ő írta a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos „Közös jövőnk” című ENSZ-jelentést 1987-ben. Brundtland szerint Norvégiának fel kell készülnie arra, hogy olajmezőik egyszer majd kiapadnak és szükségük lehet majd az ilyen nyílt kereskedelmet biztosító lehetőségekre.

Gro Harlem Brundtland, norvég miniszterelnök és a Brundtland jelentés megalkotója.

Idén júniusban az Unióval folytatott tárgyalások során kiderült, csatlakozási szándék esetén Ausztriával, Svédországgal és Finnországgal együtt lehetnek volna tagok. Viszont novemberben vált nyilvánvalóvá, hogy a norvég polgároknak **nincsenek** ilyen terveik.

Norvégia az első, 1972-es népszavazás körüli időszakban, az Északi-Tenger alatt felfedezett kőolajkincsének köszönhetően vált **Európa egyik legfejlettebb és leggazdagabb országává**. A hatalmas export most kedvez nekik, azonban elképzelhető, hogy az eleinte óriásinak tűnő készletek megcsappanásával gyökeresen új helyzet állhat elő. Napjainkban az ország exportbevételeinek igencsak nagy része ugyan a szénhidrogének kiviteléből származik, a mezők kimerülésével azonban idővel az ország előnyére válhat másfajta, az európai integrációs együttműködésekben származó haszon. Az a tény, hogy Norvégia már az első próbálkozásnál megfelelt az Európai Gazdasági Térség követelményeinek valószínűleg felvetett egy kérdést a norvég polgároknak: *Tényleg megéri-e csatlakoznunk?*

Å, egy halászfalu Norvégia északi szigeteinek egyikén.

Természetesen nem tudhatjuk, mit hoz a jövő. De ha alaposabban megnézzük a népszavazás részletes eredményeit, **egy városi és egy falusi ember véleménye között komoly szakadékokat fedezhetünk fel**. A főváros és környéke, valamint a nagyvárosok lakossága meggyőző többséggel támogatta a csatlakozást. Akik nem kértek a lehetőségből inkább falvakban és **mezőgazdaságra vagy halászatra épülő környezetben élnek**.

De miért is lenne hasznos az Unió számára, ha Norvégia a csatlakozás mellett döntene? Akárcsak északi szomszédjai, ez a skandináv ország is nagyban hozzájárulhatna az európai integráció elmélyítéséhez. Norvégia fejlett gazdasági háttérrel rendelkezik. Ez azt jelenti, hogy nem szorul olyan szintű támogatásra, mint például a tornácon várakozó kelet európai, egykori szocialista államok. A csatlakozást követően valószínűleg nettó befizetővé válna és ezzel legalább akkora segítséget tudna nyújtani nekik, mint a többi tagállam.

Mindent összevetve, az elkövetkezendő években, évtizedekben rajta kell tartanunk a szemünket az Európai Unió és Norvégia kapcsolatán. A népszavazás után az emberekben még több kérdés merülhet fel, amelyek - habár egyelőre megválaszolatlanok - a későbbiekben sorsdöntőek lehetnek.

Változhat-e az emberek nézete a közel vagy távoli jövőben? Mivel lehetne rávenni a polgárok másik felét arra, hogy elég bizalmat fektessenek az Unióra és az országot a csatlakozásra? Az EU-nak továbbra is érdemes nyitnia Norvégia felé, támogatni azt a tagság megszerzésében?

Forrásjegyzék:

- <https://www.nytimes.com/1994/11/29/world/vote-in-norway-blocks-joining-europe-s-union.html>
- https://www.academia.edu/33655052/Norwegian_Attitudes_to_Membership_in_the_European_Union?email_work_card=thumbnail
- https://www.attilatanyi.com/uploads/2/5/0/0/25004408/norge_eu.pdf
- <https://adoc.pub/norvegia-es-az-europai-unio-kapcsolata.html>
- <https://www.lifeinnorway.net/norway-in-europe/>

Képek forrásai:

- <https://nordnorge.com/en/aktivitet/the-norwegian-fishing-village-museum-in-a-brings-the-past-to-life/>
- <https://www.britannica.com/biography/Gro-Harlem-Brundtland>